

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO PROSVJETE I NAUKE

ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

DEVETOGODIŠNJA OSNOVNA ŠKOLA

IZBORNI PREDMETI

predmetni program

NJEMAČKI JEZIK
izborni predmet

VII, VIII i IX razred devetogodišnje osnovne škole

1. NAZIV NASTAVNOG PREDMETA

IZBORNI PREDMET

NAZIV PREDMETNOG PROGRAMA

NJEMAČKI JEZIK (izborni predmet)

2. ODREĐENJE PREDMETNOG PROGRAMA

a) Položaj, priroda i namjena predmetnog programa

Značaj izučavanja njemačkog jezika je u njegovoj upotrebnoj vrijednosti koju ima zbog sve bržeg povezivanja zemalja Evrope sa državama njemačkog govornog područja. To povezivanje zemalja njemačkog govornog područja intenzivirano je posljednjih godina i sa Crnom Gorom u okviru privredne, tehničke i posebno turističke saradnje.

Nastava njemačkog jezika u osnovnoj školi ima opšteobrazovni i posebni značaj. Usvajanjem jezičkih znanja i razvijanjem komunikacijskih sposobnosti, učenici/ce se pripremaju za neposrednu upotrebu njemačkog jezika u daljem školovanju, a kasnije i za stručni rad i permanentno obrazovanje.

Učenjem njemačkog jezika učenici/ce šire svoje komunikacione sposobnosti izvan granica maternjeg jezika, kako u poslu, tako i u privatnom životu, odnosno koriste njemački jezik za razvijanje širih međukulturnih komunikacijskih sposobnosti.

Razvijanje komunikacijske sposobnosti protiče u stalnoj vezi sa kulturom i maternjim jezikom učenika/ca, što jača njihovu svijest o nacionalnom identitetu.

Uz razvijanje međukulturne komunikacijske sposobnosti, učenici/ce se principom poređenja upoznaju sa mogućnostima saopštavanja u njemačkom i maternjem jeziku, tako da pored upotrebne vrijednosti, nastava njemačkog jezika doprinosi i saznavnom razvoju učenika/ce, širenju njegove/njene svijesti o mogućnostima jezičkog sporazumijevanja, kao i svijesti o jezičkim sistemima.

Nastava njemačkog jezika doprinosi i humanističkom razvoju učenika/ca, jer im omogućava neposredan kontakt sa ljudima i kulturom u državama njemačkog govornog područja. Poređenjem sa vlastitom kulturom, učenici/ce uočavaju razlike, što doprinosi ličnom razvoju učenika/ca i jačanju nacionalnog identiteta.

Njemački jezik je dio opšteobrazovnog programa u osnovnoj i srednjoj školi. U osnovnoj školi se sa učenjem njemačkog jezika, kao prvog stranog jezika, može početi od četvrtog razreda, ili se on može učiti od sedmog razreda kao izborni predmet .

b) Broj časova po godinama obrazovanja i oblici nastave

Izborni predmet	Razred				Ukupno	%
	VII	VIII	IX			
2. strani jezik	3	3	3		297	2,6
Broj časova godišnje	90+12*	90+12*	81+12*		261+36*	2,6
Broj radnih sedmica	30	30	27			

Nastavnik/ca je slobodan/na da oblikuje **oko 10%** nastavnih sadržaja u saradnji sa učenicima/cama i upravom škole u zavisnosti od specifičnosti sredine.

c) Nivo postignuća po godinama obrazovanja

RAZRED	NIVO	Broj časova koji su potrebni za postizanje znanja i jezičkih vještina na određenom nivou
VII	A 1	102
VIII	A2.1	204
IX	A2	297

3. OPŠTI CILJEVI PREDMETNOG PROGRAMA

Glavni cilj izučavanja stranog jezika je usmjeren na sva osnovna područja razvoja ličnosti:

- na vaspitanje za toleranciju,
- na poštovanje različitosti i saradnju sa drugima,
- na poštovanje dječjih i čovjekovih prava,
- na razvijanje sposobnosti za život u demokratskom društvu.

Postizanje navedenih ciljeva ostvaruje se prije svega saznavanjem i svjesnim usvajanjem strukturnih i pragmatičnih sličnosti i razlika, ne samo u poređenju sa maternjim jezikom, već i u odnosu na prvi strani jezik koji se uči. Na taj način se, tek izučavanjem drugog stranog jezika, stvara osnova za multijezičnost učenika/ca. Ovo podrazumijeva razvijanje jezičkih kompetencija pomoću odgovarajućih strategija i tehnika, koje će učenike/ce osposobiti za konstantno učenje i upotrebu jezika.

Učenjem njemačkog jezika učenici/ce:

- upoznaju načine sporazumijevanja i jezik kao jedan od načina sporazumijevanja,

- oblikuju svijest o sebi kao pojedincu i kao pripadniku grupe, kako društvene, tako i nacionalne/etničke i međunarodne grupe, a uz to razvijaju i jačaju vlastite kulturne vrijednosti,
- upoznaju i postaju svjesni razlika među ljudima, društvenim i nacionalnim grupama, vrijednostima i stavovima i uče poštovati i cijeniti te razlike,
- saznaju da je njemački jezik sredstvo međunarodnog sporazumijevanja,
- upoznaju sebe kao učenika/cu i korisnika jezika,
- svoje sposobnosti sporazumijevanja šire van granica maternjeg jezika i u međukulturnom okruženju,
- upoznaju karakteristike, kulturu i dostignuća država u kojima se govori njemački jezik,
- razvijaju radoznalost, želju i potrebu za novim znanjem i sposobnost za sticanje i očuvanje znanja i spretnosti,
- razvijaju svoje saznanje sposobnosti višeg nivoa, tj. analize, sinteze, procjenjivanja i vrednovanja, što im omogućava kvalitetnu upotrebu informacija u novim okolnostima,
- razvijaju kreativnost, potrebu za izražavanjem i osjećaj za estetske vrijednosti,
- shvataju da su odgovorni za vlastito učenje i znanje i preuzimaju dio odgovornosti za to,
- uče upoznavati vlastite osjećaje i osjećanja, kao i osjećaje i osjećanja drugih, te uče da na njih daju odgovarajući odgovor,
- razvijaju sposobnosti kvalitetne međusobne komunikacije i rješavanja nesuglasica,
- razvijaju sposobnost rada u grupi, sposobnost međusobne saradnje i podrške,
- razvijaju sposobnost odgovora na govorne i negovorne podsticaje,
- oblikuju lične ciljeve učenja, upoznaju i vrednuju vlastita postignuća i trude se da ih poprave,
- oblikuju opšte kulturne i obrazovne vrijednosti.

Za ostvarivanje navedenih ciljeva učenici/ce usvajaju i razvijaju različita znanja i sposobnosti.

Jezičko znanje i sposobnost

Učenici/ce:

- upoznaju njemački jezik kroz fonetski, morfološki, sintaksički i leksički nivo;
- razvijaju sposobnost za uspješno razumijevanje i formiranje usmenih i pisanih tekstova.

Sociolingvističku sposobnost

Učenici/ce:

- razvijaju odgovarajući način jezičkog odazivanja u odnosu na namjenu saopštavanja i okolnosti sporazumijevanja;
- razvijaju odgovarajuće načine negovornog odazivanja.

Diskursnu (razgovornu) sposobnost

Učenici/ce:

- razvijaju odgovarajuću strategiju za učestvovanje u razgovoru.

Stratešku sposobnost

Učenici/ce:

- razvijaju sposobnost za uravnotežene izjave prilikom nesporazuma;
- razvijaju sposobnost poštovanja sagovornika i konvencija.

Društveno-kulturna sposobnost

Učenici/ce:

- šire svoju komunikacijsku sposobnost van jezičkih granica svog maternjeg jezika;
- proširuju poznavanje kulture njemačkog govornog područja za usklađivanje vlastitih izjava;
- razvijaju cjelokupnu međukulturno-komunikacijsku sposobnost.

Strategija samostalnog učenja

Učenici/ce:

- učenici/ce upoznaju i razvijaju djelatnosti koje im pomažu pri sticanju, očuvanju, pozivanju i upotrebi informacija;
- navikavaju se na pisanje domaćih zadataka;
- pokušavaju upotrebljavati obrađenu nastavnu lekciju pri samostalnom rješavanju zadataka;
- navikavaju se na upotrebu rječnika, gramatičkih pregleda i drugih mogućih pomoćnih sredstava, po mogućnosti u elektronskoj formi.

4. SADRŽAJI I OPERATIVNI CILJEVI PREDMETNOG PROGRAMA**4.1. Operativni ciljevi za III obrazovni ciklus (VII,VIII, IX razred)**

Nastava njemačkog, kao drugog stranog jezika, na početnom stepenu učenja - od III obrazovnog ciklusa, polazi od sljedećih pretpostavki koje su usmjerene na učenike/ce kao specifičnu ciljnu grupu, s obzirom na uzrast i iskustva koja imaju sa prvim stranim jezikom:

- promjene u strukturi motivacije,
- promjene interesovanja,
- relativno visok nivo sposobnosti razmišljanja, koja se karakteriše višim stepenom uopštavanja i apstrakcije,
- kognitivni pristup sticanju jezičkih znanja i vještina i njihovom razvijanju,
- viši stepen znanja i obimnije opšte životno iskustvo, uključujući već postojeća znanja i predstave o zemljama u kojima se govori njemački jezik,

- raspolaganje već stečenim strategijama za učenje i komunikaciju,
- veća sposobnost za samostalno učenje,
- viši stepen odgovornosti za vlastito učenje i preuzimanje odgovornosti za to.

Izučavanje (usvajanje) njemačkog jezika, kao drugog stranog jezika, usmjereno je na učenike/ce, koji/e će aktivnim učestvovanjem u nastavnom procesu postići relativno brz napredak u ovladavanju jezičkim vještinama. Za postizanje komunikativne kompetencije učenika/ca, veoma važne pretpostavke za jačanje motivacije predstavljaju: izbor interesantnih nastavnih tema koje učenicima/cama dozvoljavaju da istaknu vlastita iskustva, kao i integrisane geografske, istorijske, kulturološke informacije, koje razvijaju znatiželju i omogućavaju poređenja.

4.2. Teme

Predložene teme navedene su prema klasifikaciji koja je data u *Profile deutsch, Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen* i mogu se dopunjavati prema potrebama nastave njemačkog jezika.

I OBRAZOVANJE I ŠKOLA: razred, učionica, školski pribor, raspored časova, školske obaveze, aktivnosti na času, školski odmori, nastavni predmeti, tipovi škola, raspust;

II LIČNI PODACI, INFORMACIJE O OSOBAMA: članovi porodice, svakodnevni život, prijatelji, obaveze u porodici;

III TIJELO, ZDRAVLJE I HIGIJENA: dijelovi tijela, glava i lice, higijena, medicinsko osoblje, čula, zdravlje, povrede, bolnica, lijekovi i apoteka;

IV SLOBODNO VRIJEME I RAZONODA: raspust, vikend, praznici, hobi, vrste hobija, područja interesovanja, igre, igračke, sport, vrste sportova, muzika, instrumenti, TV, bioskop;

V STANOVANJE: mjesto stanovanja, adresa, prostorije u stanu, kući, dijelovi prostorija, opremanje stana, kuće, unutrašnjost i spoljašnjost kuće, imanja, kućni poslovi;

VI ISHRANA: hrana, obroci, jela i pića, osobine jela i pića, u restoranu, u kafiću, zdrava ishrana, priprema hrane;

VII OKRUŽENJE/OKOLINA: selo, grad, zemlja, biljke, domaće životinje, divlje životinje, vrijeme, godišnja doba, osnovne geografske karakteristike zemalja, zaštita čovjekove okoline;

VIII KUPOVINA: vrste prodavnica, cijene, količina, veličina, kupovina odjeće, obuće, hrane, namjenska kupovina, moda, prostorije i osoblje u prodavnicama;

IX PUTOVANJA I SAOBRAČAJ: orijentacija, raspust, turističke znamenitosti, prevozna sredstva, saobraćajni znaci, učesnici u saobraćaju, prevozna sredstva, red vožnje i informacije, saobraćajni udesi;

X DRŽAVNE I PRIVATNE USLUŽNE DJELATNOSTI/SLUŽBE: pošta, aktivnosti u pošti, telekomunikacije, banka, popunjavanje formulara, zahtjeva;

XI POSAO I ZANIMANJA: nazivi zanimanja, karakteristike posla i poziva, radno mjesto, odmor;

XII STRANI JEZICI: jezik i sporazumijevanje, nazivi stranih jezika, komunikativne aktivnosti, učenje stranih jezika;

XIII LIČNI ODNOSI I KONTAKTI: prijatelji, društvo, posjete, dogovori, pozivnice, dopisivanje, klubovi;

XIV AKTUELNA ZBIVANJA I DRUŠTVO: kultura ponašanja, kultura, novosti, mediji, tehnološka dostignuća, svjetska dešavanja.

Slijede tabele u kojima su navedeni/e:

- teme (redosljed tema ne obavezuje nastavnika/cu da ih obradi po navedenom prijedlogu),
- operativni ciljevi (izvedeni iz opštih ciljeva; operacionalizovani su i usmjereni na učenika/cu),
- aktivnosti (usmjerene su na učenika/cu i pokazuju kako učenik/ca uči, tj. kojim aktivnostima ostvaruje cilj),
- pojmovi/sadržaji (navedeni su u obliku pojma, ili poglavlja, u prepletu sa operativnim ciljevima i aktivnostima),
- korelacija (za predmetno i međupredmetno povezivanje u cilju korišćenja postojećeg znanja učenika/cu za određenu temu ili oblast),
- didaktička uputstva (objašnjenja aktivnosti u vezi sa određenom temom i određenim ciljevima).

VII razred (90+12)

Teme: moja škola - učionica, predmeti, pribor; **društvo; vrijeme** - sati, dani, mjeseci, godišnja doba; **mi i okolina;** životinje; **države njemačkog govornog područja** - osnovne geografske karakteristike, narod, jezik.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da: - prepoznaje glasove, naglasak, ritam, intonaciju, - razumije jednostavna uputstva i kratke usmene poruke, - razumije kratke dijaloge, priče, pjesme ili tekstove koji su u vezi sa poznatim temama koje čuje uživo ili sa tonskog zapisa.¹</p> <p>GOVOR Učenik/ca treba da nauči da: - pravilno izgovara glasove i skupove glasova,² - korektno akcentuje riječi i poštuje rečeničnu intonaciju;</p> <p>A. učestvuje u razgovoru - pozdravlja i odgovara na pozdrav, - predstavlja sebe i druge, - izražava (ne)zadovoljstvo, (ne)dopadanje, zahvalnost, izvinjenje, - postavlja i odgovara na jednostavna pitanja, - predlaže aktivnosti;</p> <p>B. povezano govori - daje jednostavne informacije o sebi, školi, mjestu u kojem živi, o prijateljima i porodici, - jednostavno opisuje lica, školu, mjesto, - izražava osnovne prostorne odnose, - izražava pripadanje.</p>	<p>Učenicice: - slušaju živi i snimljeni govor, - ponavljaju riječi i rečenice, - odgovaraju jezički i nejezički, - povezuju zvučni impuls sa slikama i ključnim informacijama, - odgovaraju na pitanja.</p> <p>Učenicice: - izgovaraju glasove i skupove glasova kojih nema u maternjem jeziku i pravilno intoniraju riječi, kratke rečenice i fraze, - učestvuju u razgovoru sa nastavnikom/com i drugovima/aricama u odjeljenju, - u okviru poznatih tema postavljaju jednostavna pitanja i na njih odgovaraju, - simuliraju kraći telefonski razgovor, - dramatizuju kraće tekstove, - igraju uloge koje su vezane za situacije u odjeljenju i svakodnevni život, - recituju i pjevaju jednostavne pjesme.</p>	<p>Glagol - Verb - Präsens von regelmäßigen und unregelmäßigen, - trennbaren und untrennbaren Verben, - Imperativ, - Modalverben: - Präsens von <i>können, mögen und müssen</i>.</p> <p>Imenica - Substantiv - Artikelwort, - Deklination (N+A), - Singular, Plural - Dativ als feste Wendung.</p> <p>Pridjev - Adjektiv - prädikativ, - nur zur einfachsten Beschreibung.</p> <p>Zamjenica - Pron. - Personal - und Possesivpronom.</p> <p>Prijedlog - Präpos. - Wächselpräpos.: in, auf, an, neben, vor, hinter, unter, zwischen, über.</p> <p>Brojevi - Zahlwörter - Kardinalzahlen bis 100, - Ordinalzahlen, - (Datum).</p>	<p>Maternji jezik i književnost: pridjevske zamjenice (prisvojne – osnovni pojam), prezent, imperativ, predlozi.</p> <p>Geografija: Srednja Evropa – planine, tokovi velikih međunarodnih rijeka i države kroz koje protiču.</p> <p>Biologija sa ekologijom: zaštita i unapređivanje životne sredine.</p> <p>Gradansko vaspitanje: Slobodno vrijeme, rješavanje društvenih problema, lična i kolektivna odgovornost.</p>

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje slova³ i razlikuje pisanu i govornu formu jezika, - čita naglas, pravilno izgovarajući poznate riječi i kratke rečenice, - razumije jednostavne pisane/ilustrovane tekstove, - prati i razumije uputstva, kratka obavještenja, upozorenja i natpise, - uopšteno razumije jednostavne tekstove.⁴ <p>PISANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje osnovna pravopisna pravila, - jednostavno opisuje prostoriju, lica i predmete, - opisuje svakodnevna zbivanja u školi i porodici, - napiše jednostavno pismo sa ličnim podacima, čestitku. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čitaju naglas riječi, kratke rečenice i dijaloge, - čitaju uputstva, kratka obavještenja, upozorenja i natpise, - čitaju kratke dijaloge i tekstove koji su vezani za obrađene teme i pronalaze ključne informacije. <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepisuju jednostavne tekstove, - popunjavaju formular jednostavnim podacima, - sastavljaju jednostavne tekstove o svakodnevnim zbivanjima u školi i porodici, - pišu jednostavna pisma, - sastavljaju jednostavan tekst za sliku, - rješavaju jednostavne pismene zadatke/testove,⁵ - pripremaju i izrađuju najjednostavnije projektne zadatke.⁶ 	<p>Rečenica - Satz</p> <ul style="list-style-type: none"> - W-Frage, - Ja/Nein-Frage, - Aussagesatz. 	

Didaktička uputstva

SLUŠANJE: ¹preporučuju se autentični kratki razgovori sastavljeni od poznatih informacija.

GOVOR: ²posebno da znaju izgovarati glasove i skupove glasova kojih nema u maternjem jeziku.

ČITANJE: ³podesno za uvježbavanje glasova i skupova glasova koji su specifični za ortoepiju **njemačkog** jezika;

⁴jednostavni tekstovi se mogu koristiti sa aktiviranje receptivnog fonda riječi učenika/ce.

PISANJE: ⁵preporučuje se da se pismenim zadacima/testovima provjeravaju sve 4 vještine.

PROJEKтни ZADACI: ⁶*zajedno* sa nastavnikom/com pripremaju i izrađuju plakate i rastere, koji su u uskoj vezi sa obrađenom temom, tekstom.

JEZIČKE STRUKTURE: komunikativna situacija je određujuća za upotrebu riječi i gramatike, zato su gramatičke strukture sekundarne u odnosu na upotrebu jezika.

FOND RIJEČI je usko vezan za nastavne teme.

VIII razred (90+12)

Teme: škola - odnosi između učenika/ca, učenika/ca i nastavnika/ce; **kupovina i moda; naručivanje u restoranu; muzika** - juče i danas, kao hobi; **dopisivanje sa prijateljima; moje tijelo**

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije uputstva, pitanja, izjave i upozorenja nastavnika/ce, - prati razgovor na poznatu temu i uočava ključne informacije, - razumije i izdvaja pojedine informacije u kratkim iskazima koji sadrže frekventije riječi i strukture, - utvrđuje neke vankontekstualne okolnosti sporazumijevanja.¹ <p>GOVOR Učenik/ca treba da nauči da:</p> <p>A . učestvuje u razgovoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - uz prihvatljiv izgovor i intonaciju učestvuje u razgovorima po modelu, - zamoli za ponavljanje kada nešto ne razumije, - uspostavlja i održava razgovor sa nastavnikom/com i drugovima/amicama u odjeljenju, tj. izražava (ne)zanimanje, (ne)zadovoljstvo, oduševljenje, - nudi, prihvata ili odbija pomoć, - traži nešto, ponudu prihvata ili odbija, - nešto predlaže, prijedlog prihvata ili odbija, - koristi utvrđene fraze za određene namjene, kao na pr. raspituje se za cijene, osobine lica i predmeta i aktivnosti; <p>B . povezano govori</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje osobe, predmete, mjesta, - prepričava jednostavne tekstove, - daje kratke usmjeravane izjave koje su vezane za poznate teme.² 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slušaju živi i snimljeni govor, - odgovaraju jezički i nejezički, tj. povezuju zvučni impuls sa slikama i ključnim informacijama, - odgovaraju na pitanja. <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učestvuju u razgovoru u odjeljenju, - u okviru poznatih tema i tekstova postavljaju pitanja i na njih odgovaraju, - raspituju se za osobine, namjere, želje, potrebe i na pitanja odgovaraju, - igraju uloge koje su vezane za poznate teme, - pripremaju i sprovode intervjue, - simuliraju sporazumijevanje u raznim govornim situacijama, - dramatišu dijaloge na osnovu obrađenih sadržaja, - opisuju svakodnevne aktivnosti i događaje, - recituju i pjevaju jednostavne pjesme. 	<p>Glagol - Verb</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perfekt (mit regelm. und unregelmäßigen, trennbaren und untrennbaren Verben), - Präteritum (von <i>sein</i> und <i>haben</i>), - Modalverben (Präsens von <i>wollen, sollen, dürfen</i>, Konjunktiv II von <i>mögen</i>). <p>Pridjev - Adjektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Steigerung (prädikativer Gebrauch der Adjektive) - Deklination der Adjektive (ohne Artikel). <p>Zamjenica - Pronomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Relativpronomen, - Indefinitpronomen. <p>Prijedlog- Präposition</p> <ul style="list-style-type: none"> - mit dem Dativ: mit, bei, von, zu, nach, aus, seit, - mit dem Akkusativ: für, durch, gegen, ohne, um. <p>Rečenica - Satz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nebensätze mit <i>dass, weil, wenn, die</i>, - indirekte Fragen. 	<p>Maternji jezik i književnost: složena rečenica, zavisno-složene rečenice, imperfekat.</p> <p>Biologija: zdravstvena svijest i briga o tijelu.</p> <p>Muzička kultura: bečki klasici.</p> <p>Fizičko vaspitanje: svakodnevno bavljenje fizičkim vježbanjem.</p>

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravilno izgovara poznate riječi pri čitanju naglas, - čita u sebi i uočava glavnu misao teksta, - pokaže razumijevanje detalja ili određene informacije, - pokaže razumijevanje teksta koji se odnosi na prošlost, sadašnjost, - koristi kontekst da dođe do značenja nepoznatih riječi.³ <p>PISANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje osnovna pravila interpunkcije i pravopisa, - povezuje rečenice u pasuse, - daje pismena obavještenja sa ličnim podacima, - opiše mjesta, pojave, izgled i osobine ljudi, - prerađuje obrađeno gradivo u lične poruke i priče,⁴ - piše kraće funkcionalne tekstove (e-mail poruke, pisma, intervju). 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čitaju naglas, u sebi, i po ulogama, - izdvajaju ključne informacije iz jednostavnih tekstova, - povezuju natpise uputstva, kratka obavještenja i upozorenja sa piktogramima, - izdvajaju informacije koje su bitne za razumijevanje nešto složenijih tekstova. <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popunjavaju jednostavan formular, - sastavljaju jednostavan tekst sa ličnim podacima, - pišu kratke usmjeravane ili samostalne priče u vezi sa onim što su čuli/e, vidjeli/e, doživjeli/e ili pročitali/e, - izrađuju jednostavne projektne zadatke,⁵ - uspostavljaju i održavaju kontakt prilikom Internet chat-a.⁶ 		

Didaktička uputstva

SLUŠANJE:¹ npr. raspoloženje i odnosi među sagovornicima.

GOVOR:² podesno za unutrašnju diferencijaciju.

ČITANJE:³ podesno za unutrašnju diferencijaciju.

PISANJE:⁴ podesno za unutrašnju diferencijaciju.

PROJEKTNİ ZADACI:⁵ *zajedno sa nastavnikom/com* pripremaju i izrađuju postere i plakat-karte zemalja njemačkog govornog područja.

INTERNET-CHAT:⁶ prema mogućnostima škole i sposobnostima učenika/ca.

IX razred (81+12)

Teme: **slobodno vrijeme** - interesovanja, aktivnosti; **praznici; zdravlje** - zdrava ishrana, sport, zaštita čovjekove okoline; **izleti i putovanja; druge zemlje, drugi ljudi** - kratko predstavljanje država, naroda, običaja njemačkog govornog područja, kratko predstavljanje Crne Gore.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prati razgovor u razredu, - prepoznaje suštinu ili detalje obrađene teme ili situacije koja je u vezi sa poznatim tekstom,¹ - prati suštinu dužih preoblikovanih tekstova,² - razumije kraće autentične tekstove na standardnom govornom jeziku, - prepoznaje izvantekstualne okolnosti sporazumijevanja, kao na pr. raspoloženje sagovornika, međusobne odnose. <p>GOVOR Učenik/ca treba da nauči da:</p> <p>A. učestvuje u razgovoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - bez većih teškoća ostvari komunikaciju u svakodnevnim situacijama, - dogovara se, reaguje na dogovor i potvrđuje ga, - traži i daje informacije u vezi sa obrađenim temama ili temama koje ga/je interesuju, - raspituje se o značaju nečega, - izražava mišljenje, potrebe, želje, namjere, - izražava veselje, strah, iznenađenje, - koristi utvrđene izraze za određene namjene, na pr. raspituje se za mjesto gdje se nešto nalazi i pravac, - uspješno prevladava probleme u komunikaciji tj. traži da se iskaz ponovi ili objasni, - objasni nove pojmove koristeći poznatu leksiku; <p>B. povezano govori</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje lica, predmete, situacije, procese, - preporučuje, savjetuje i pretpostavlja rješenje nekog zadatka u vezi sa obrađenim temama, - izvještava o onome što je pročitao/la, doživio/la, čuo/la ili vidio/la,³ - objašnjava uzrok dešavanja neke radnje. 	<p>Učenici/ce :</p> <ul style="list-style-type: none"> - slušaju kraće autentične tekstove na standardnom ili govornom jeziku (priče, pjesme, reklame), - slušaju duže preoblikovane tekstove. <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učestvuju u razgovoru sa drugovima/amicama u odjeljenju i sa nastavnikom/com, - postavljaju pitanja i na pitanja odgovaraju, - razmjenjuju informacije, - započinju i održavaju razgovor u vezi sa prošlim, sadašnjim i budućim zbivanjima, - samostalno sastavljaju kraće dijaloge, - igraju uloge, - simuliraju sporazumijevanje u određenim situacijama, - sprovode intervju i učestvuju u njemu, - recituju pjesme, - pripremaju izvještaj o poznatoj temi, - pričaju šale i zagonetke. 	<p>Glagol - Verb</p> <ul style="list-style-type: none"> - Präteritum (regelmäßige und unregelmäßige Verben), - Modalverben (Präteritum), - Futur I, - Präsens (Wiederholung), - Perfekt (Wiederholung). <p>Imenica -Substantiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geographische Namen. <p>Pridjev - Adjektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deklination (mit bestimmtem und unbestimmtem Artikel Nullartikel). <p>Zamjenica - Pronomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interrogativ-und Demonstrativpron., - Indefinitpronomen. <p>Rečenica - Satz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nebensätze mit <i>dass, eil, wenn, die</i> (Wiederholung). <p>Građenje riječi - Wortbildung</p> <ul style="list-style-type: none"> - Substantiv+ Substantiv. 	<p>Maternji jeziki književnost: glagolski oblici i vremena.</p> <p>Muzička kultura: značaj kritičkog korišćenja savremenih medija.</p> <p>Fizičko vaspitanje: svakodnevno bavljenje fizičkim vježbanjem i uticaj na zdravlje organizma.</p>

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izražajno čita kraće autentične tekstove i dijaloge, - prati natpise, uputstva, upozorenja, kratka saopštenja, - razumije tekstove sa poznatim informacijama u novom kontekstu, - razumije osnovne ideje u autentičnim tekstovima koji su tematski vezani za svakodnevni život, - samostalno identifikuje tražene informacije u tekstu,⁴ - prati poznate informacije u nešto složenijim tekstovima koji su u vezi sa obrađenim temama, - razumije šale, pjesme, zagonetke, - nasluti značenje nepoznatih riječi u kontekstu. <p>PISANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popunjava tabele i formulare, - samostalno piše kraće sastave, - vodi prepisku (pismo, poruka), - opisuje lica, predmete, pojave, događaje i procese jednostavno, ali povezano, - smisljeno prerađuje obrađeno gradivo u lične poruke i priče.⁵ 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostalno čitaju i dramatizuju različite vrste tekstova, - pronalaze tražene informacije u vezi sa natpisima, upozorenjima, kratkim saopštenjima, - pronalaze ključne informacije u tekstovima iz svakodnevnog života, - samostalno čitaju tekstove koji prelaze njihov receptivni fond riječi, - povezuju pojedinačne informacije ili tekst sa slikom, - čitaju odabrane tekstove iz novina i omladinskih časopisa. <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pišu pisma ličnog sadržaja , - popunjavaju tabele i formulare, - opisuju osobe, predmete i jednostavnije situacije, - pišu kratke usmjeravane ili samostalne tekstove koji su povezani sa viđenim, doživljenim, pročitanim, - izvode projektne zadatke koji su usko povezani sa obrađivanim temama i tekstovima, - izvode lakše istraživačke zadatke uz upotrebu medija, - uspostavljaju i održavaju kontakt prilikom Internet chat-a. 		

Didaktičke preporuke

SLUŠANJE: ¹ teme ili tekstovi mogu da sadrže nepoznate informacije, ali koje nijesu od ključnog značaja za razumijevanje;

² tekstovi mogu da sadrže veći broj nepoznatih elemenata (podesno za unutrašnju diferencijaciju).

GOVOR: ³ ovi izvještaji mogu biti usmjeravani ili samostalni; ako ih učenici/ce rade samostalno, onda su podesni za unutrašnju diferencijaciju.

ČITANJE: ⁴ ove aktivnosti učenici/ce mogu obavljati i uz pomoć rječnika .

PISANJE: ⁵ podesno za unutrašnju diferencijaciju.

5. DIDAKTIČKE PREPORUKE

Savremeno izučavanje njemačkog jezika usmjereno je na učenike/ce i na proces učenja, na jačanje motivacije za učenje njemačkog jezika kao izbornog predmeta, uvažavajući pri tome uzrast učenika/ca, njihove sposobnosti, potrebe i želje.

Učenjem njemačkog jezika učenici/ce razvijaju individualne sposobnosti, koje im omogućavaju slobodno razvijanje mašte i kreativnog razmišljanja, što im se omogućava kroz postepeno usvajanje jezičkih sposobnosti.

Aktivnosti učenika/ca bi trebalo da budu raznovrsne, tako da oni/one lako mogu iskoristiti vlastita, već postojeća znanja i iskustva, kao i naučiti da kritički primaju informacije.

Praktično-radni oblici bi trebalo da budu u vidu rada u parovima ili grupama, jer će učenici/ce tako imati mogućnost učestvovanja u simulaciji (igranju uloga, dramatizacijama dijaloga i tekstova, zamišljenih, ali realnom životu što bližih situacija), što će im ojačati samopouzdanje koje je potrebno za samostalno izražavanje mišljenja.

Poštujući različite spoznajne stilove i stilove učenja učenika/ca, nastavnik/ca upotrebljava metode koji će omogućiti jačanje motivacije za praktičnu upotrebu jezika. Trebalo bi izbjegavati negativne kritike koje onemogućavaju komunikaciju u odjeljenju. Ispravke bi trebalo da budu detaljno obrazložene i stimulativne. Učenike/ce treba, takođe, naučiti da sami/e ili sa drugovima/aricama ispravljaju svoje greške.

Usvajanje jezičkih sadržaja

Gramatičke strukture učenici/ce usvajaju postepeno i stalno ih utvrđuju pomoću što realnijih komunikativnih situacija. Nastavnik/ca učenike/ce upozorava na sličnosti i razlike u maternjem i njemačkom jeziku. Pristup razvijanju jezičkih zakonitosti trebalo bi da se zasniva na posmatranju zakonitosti i zaključivanju koje će dovesti do uočavanja pravila. Prvo se objasni samo funkcija određene gramatičke pojave, ali ne i struktura. Gramatička pravila se kasnije, po potrebi, mogu objasniti ne samo na njemačkom, već i na maternjem jeziku.

Usvajanje novih riječi i pojmova

Prilikom izučavanja novog teksta, polazi se od poznatih činjenica uz podršku jezičkih sredstava. Učenike/ce bi trebalo navesti da novo značenje odgonetnu pogađanjem uz pomoć slikovnog ili zvučnog stimulansa, na osnovu sličnog teksta, različitim tehnikama čitanja i sl. Čestim ponavljanjem i komunikacijskim vježbama, u okviru govornih i čitačkih sposobnosti, podstiče se usvajanje novih pojmova. Od velikog značaja za rad je i motivacija koju nastavnik/ca podstiče različitim jezičkim igrama, pomoću kojih učenici/ce nesvjesno utvrđuju znanje novih riječi.

Kasnije se učenje novih riječi i pojmova proširuje na rad s rječnicima i drugim priručnicima. Značajnu ulogu imaju i mediji: TV, radio, omladinski časopisi i Internet.

Izbor teme

Teme obuhvataju početne, uvodne osobine preko kojih učenike/ce uvodimo u osnovnu komunikaciju na njemačkom jeziku. Nakon toga se prelazi na teme koje obuhvataju užu sredinu učenikovog/cinog saznanja i djelovanja, svijet mašte, postepeno se šire, kao što se šire njihova zanimanja za širu okolinu, a završavaju se osobinama koje imaju međunarodni značaj.

Prilikom izbora tema poštujemo načelo postupnosti usvajanja (od bližeg ka daljem, od poznatog ka nepoznatom, od lakšeg ka težem), sistematičnosti i usaglašenosti s drugim vaspitno-obrazovnim područjima.

Domaći zadaci

Domaći zadaci ne smiju prevazilaziti mogućnosti učenika/ca i ne smiju zahtijevati uključivanje roditelja (odraslih). Isto tako značajna je i diferencijacija zadataka u odnosu na različite sposobnosti, saznanja i nastavne stilove, kao i interesovanje učenika/ca. Nastavnik/ca, po potrebi, zadaje domaće zadatke, tako da se učenici/ce od početka navikavaju na izvršavanje obaveza.

Vrste domaćih zadataka:

- pismeni zadaci (npr. na osnovu gradiva iz udžbenika),
- govorni zadaci (intervju),
- projekti,
- pripremanje i/ili izrada pomoćnih didaktičkih materijala,
- prikupljanje podataka iz gradiva i sl.

RAZVIJANJE JEZIČKIH VJEŠTINA

Učenici/ce jačaju svoje saznanje o tome kako da usvajaju njemački jezik. To se dešava, između ostalog, tako što učenici/ce koriste mogućnosti da govore njemački i izvan škole, a i time što obogaćuju svoja iskustva radom na drugim stranim jezicima.

Učenje njemačkog jezika odvija se potpuno svjesnim usvajanjem komunikacijskih funkcija. Da bi se to postiglo, kod učenika/ca se razvijaju četiri jezičke vještine: slušanje, govor, čitanje i pisanje.

Slušanje

Učenici/ce na početku slušaju kraće tekstove, a kasnije se postepeno prelazi na slušanje dužih tekstova, koje učenici/ce imaju mogućnost da slušaju više puta.

Prije slušanja teksta, nastavnik/ca odgovarajućim aktivnostima priprema učenike/ce na uspješno privatanje sadržaja. Te aktivnosti usmeravaju učenikovu/cinu pažnju na tekst koji će slušati i provjeravaju poznavanje teme, fonda riječi itd.

Aktivnosti prije slušanja:

- razgovor o temi teksta,
- priprema misaonih primjera,
- predstavljanje sadržaja pomoću slika,
- predstavljanje ključnih riječi/fraza,
- provjeravanje dosadašnjeg poznavanja teme/sadržaja pomoću pitanja, popunjavanjem tabela,
- upoznavanje sa zadatkom koji će rješavati dok slušaju.

U toku slušanja pripreme se odgovarajući uporedni zadaci sa minimalnim čitanjem i odgovorima.

Aktivnosti u toku slušanja:

- sa odgovorima bez riječi (crtanje, bojenje i zaokruživanje, praćenje teksta na slikama, dopunjavanje slika),
- sa odgovorima pomoću riječi (zapisivanje riječi u svesku, nabrojanje osoba i stvari).

Aktivnosti poslije slušanja:

poslije odslušanog sadržaja, učenici/ce provjeravaju razumijevanje i pokušavaju da kreativno odgovore; pri tome se upotrebljava što više različitih vježbi.

Odgovor može biti:

- odgovarajućim pokretima (dizanjem ruke, pokretima učenici/ce imitiraju događaje u tekstu),
- označavanje, raspoređivanje slika, crtanje, bojenje,
- pomoću riječi,
- pomoću W – pitanja, tačno/netačno (i u tekstu), pomoću odgovora na glavna pitanja,
- rješavanje izbornih zadataka,
- upisivanje riječi koje nedostaju u tekstu, upisivanje podataka,
- povezivanje teksta sa slikama i informacijama na osnovu izjave govornika,
- ponavljanje ili prepričavanje sadržaja.

Govor

Na svim nivoima učenja jezika posebnu pažnju treba posvećivati govoru. Pomoću izabраниh vježbi, kod učenika/ca razvijamo pravilnu i korisnu upotrebu jezičkog znanja, razvijamo samopouzdanje i zanimanje za jezik. Pri tome se biraju teme koje interesuju učenike/ce i proizilaze iz prirodne situacije, iz razgovora u razredu ili simulirane situacije van škole. Prvo se predstavi tema razgovora, ili je učenici/ce sami/e prepoznaju na osnovu gradiva, pomoću slika ili zvučnog stimulansa. Preporučljivo je da se odredi redosljed razgovora. U ovim aktivnostima trebalo bi da učestvuje što više učenika/ca, zato se nastava izvodi u grupama ili u parovima. Za takav način izvođenja nastave

potrebna je dobra priprema za rad, jer sprečava eventualne probleme discipline, a podstiče da se premoste razlike u znanju i sposobnosti pojedinaca.

Govorne aktivnosti su u početku jednostavne i usmjeravane. Pozitivni motivacioni elementi su igre, kasnije razgovor dva ili više učenika/ca, telefonski razgovor, igranje uloga i intervju.

Kasnije, aktivnosti učenika/ca treba sve više usmjeravati na samostalno prepričavanje, izvještavanje, prepričavanje događaja, priče. U razgovoru učenici/ce treba da razmjenjuju mišljenja o stvarima i situacijama. Važno je da je cilj razgovora smislen, tako da učenici/ce stvarno traže informacije, dođu do nekog rješenja ili realnog zaključka, u kojem mogu formirati lični stav.

U maternjem jeziku, kao i u prvom stranom jeziku, učenici/ce koriste različite komunikacijske strategije, koje im mogu pomoći i pri govoru na njemačkom jeziku: neverbalni oblici izražavanja (gestikulacija, mimika, ponekad i određeni pokreti), kada nešto traže, kada bi nešto i kako to izrazili, zatim mogu se služiti opisom, parafraziranjem, ponavljanjem sadržaja, dopunjavanjem pomoću sinonima.

Veoma bitna govorna sposobnost je i ta da se učenik/ca navikava da se izražava na primjeren i jasan način, da se navikava na slušanje drugih, kao i da ne prekida druge kada govore.

U toku spontane vježbe tečnog govora, učenike/ce ne prekidamo. Odstupanja i greške zapisujemo, a poslije rada ih predstavimo i popravimo ili napravimo odgovarajuće vježbe za njihovo eliminisanje. Često prekidanje i popravljivanje djeluje zbunjujuće na učenike/ce i ne vodi ka samostalnosti i stvaralaštvu.

Čitanje

Glavni cilj razvijanja ove vještine je da se učenici/ce osposobe za odgovarajuću brzinu i razumijevanje novih ili nepoznatih tekstova, kao i da razumiju njihovu namjenu. To postižu razumijevanjem pojedinačnih informacija, suštine pročitnog ili razumijevanja na globalnom nivou.

Učenici/ce rado čitaju ono što vole, tako da se prilikom izbora tekstova poštuje razvoj učenika/ca i njihova interesovanja.

Kad su učenici/ce spremni/e da razumiju namjenu teksta, pristupa se razvijanju sposobnosti čitanja i razumijevanja pročitnog.

Preporučljivo je da rad na tekstu obuhvati tri faze: aktivnosti prije čitanja, u toku čitanja i poslije čitanja.

Aktivnosti prije čitanja teksta:

- razgovor o tekstu sa kojim pobudimo interesovanje, aktiviramo iskustva učenika/ca,
- na osnovu slikovnog stimulansa i ključnih riječi učenici/ce zaključuju o sadržaju teksta.

Aktivnosti u toku čitanja:

- razumijevanje sadržaja (opis osobe, pravca, uputstvo za izradu),
- prenošenje podataka u tabele,
- povezivanje teksta sa slikama ili dijagramima,
- podvlačenje zanimljivih i upotrijebljenih izraza,

- pisanje određenih riječi,
- sređivanje pomiješanih slika, riječi, fraza.

Aktivnosti poslije čitanja, kojima se provjerava razumijevanja pročitanoog teksta:

- povezivanje teksta sa slikama ili dijagramima,
- odgovoranje na pitanja, izbor pravilnih i pogrešnih tvrdnji,
- sređivanje pomiješanih dijelova teksta,
- lična objašnjenja teksta,
- sadržaj teksta, izražavanje mišljenja o tekstu,
- promjena teksta (npr. intervju u igri uloga),
- pisanje teksta u drugom vremenu (jezička komponenta).

Pisanje

Pisanje je veoma zahtjevna aktivnost, zato je kod učenika/ca razvijamo postepeno. Na početku učenja, učenici/ce zapisuju pojedinačna označavanja (stvari, lica) i dogovorene izraze koji predstavljaju dijelove didaktičkih igara. Učenici/ce na početku često pišu fonetski i sa greškama. Te greške će se, kada se počne sa sistematskom nastavom pismenosti u njemačkom jeziku, a uporedo sa razvijanjem jezičkog znanja i pravopisa pri kraju prve godine, postepeno odstranjivati.

Pisanje mora biti preciznije i organizovanije od govora. Učenik/ca mora imati dovoljno vremena da razmisli i dovrši ili, pak, preoblikuje svoje teze.

Dobro sastavljen pismeni zadatak nije samo dobra vežba za učenje jezika, već podstiče da učenici/ce mogu svoje predstave, iskustva i osjećaje opisati na lični i stvaralački način. Stvaralački način pisanja ne mogu ostvariti svi učenici/ce, pa bi i to trebalo uzeti u obzir kada se bude vršilo vrednovanje sastava.

Polazne tačke za pisanje mogu biti razgovor o temi, slušanje ili čitanje teksta. Učenici/ce prvo oblikuju ključne rečenice i pripremaju bilješke, što kasnije realizuju u priče. Opisivanje slika, dijagrama, predmeta, na nižem stepenu takođe i životinja, može biti priprema za pisanje.

Poštovanje **pravopisa** spada takođe u učenje pisanja, ali ipak ne predstavlja glavni cilj.

Učenike/ce navikavamo da u konačnom sređivanju teksta poprave pravopisne greške.

6. KORELACIJE MEĐU PREDMETIMA

Učenici/ce se školovanjem, između ostalog, pripremaju za kvalitetniji život, za obrazovanje koje će im kasnije pomoći u izboru profesije.

Da bi se učenicima/cama pomoglo da lakše formiraju i koriste vlastita znanja iz određenih naučnih područja, za nastavu njemačkog jezika su nastavni sadržaji odabrani tako, da se njima ostvaruju brojni ciljevi koji su zajednički svim ostalim predmetima u osnovnoj školi.

U međupredmetnom povezivanju su na prvom mjestu **maternji jezik i engleski jezik kao prvi strani jezik**. To povezivanje se, prije svega, ogleda u komunikativnim sposobnostima pri kojima se za učenje njemačkog lakše mogu iskoristiti znanja na nivou sintakse, građenja riječi, gramatička terminologija. Već usvojena teoretska jezička znanja iz maternjeg i engleskog jezika olakšaće razumijevanje pojedinih jezičkih kategorija i u njemačkom jeziku.

Teme su izabrane i tako, da su u vezi sa **geografijom, istorijom i umjetnostima**. Uz pomoć ovih predmeta, učenici/ce stiču znanja o društvu, drugačijim načinima razmišljanja i drugačijim običajima. Učenjem njemačkog jezika učenici/ce će koristiti prethodno stečena znanja iz navedenih predmeta, što će im olakšati da ljude, običaje i kulturu zemalja njemačkog govornog područja bolje upoznaju i shvate sličnosti i razlike međuljudskih odnosa.

Određeni nastavni sadržaji su kroz vaspitanje o životnoj sredini povezani sa predmetima iz oblasti prirode kao što su: **biologija, fizika i hemija**.

Sposobnost sticanja, vrednovanja i upotrebe informacija je tijesno povezana sa znanjima iz informatičkih tehnologija, koje učenici/ce dobijaju na području **kompjutera i informatike**.

Odlučujuću ulogu za uspješno učenje i sticanje znanja imaju različite **vještine**, koje su veoma važne posebno pri učenju stranog jezika, i uvijek su u prvom planu. Tako uvijek ponovo utvrdimo izrazitu prepletenost **međupredmetnih vještina** kao što su: komunikacijske, nastavne, lične, socijalne i druge, koje učenici/ce razvijaju i upotrebljavaju kod različitih predmeta (usmeno ili pismeno sporazumijevanje, upotreba kompjuterske i druge tehnologije, savladavanje strategije učenja, rješavanje problema i konstruktivno rješavanje sukoba).

Da bi se ostvarila veća međupredmetna povezanost, kao i veza predmetnih područja i vještina, potrebna je saradnja kolega/inica u školi i pažljivo zajedničko planiranje godišnjih nastavnih planova i programa. Takav način planiranja za nastavnike/ce predstavlja lakše i efikasnije ostvarivanje nastavnih i obrazovnih ciljeva, a za učenike/ce produktivnije učenje i sticanje znanja.

7. STANDARDI ZNANJA (ISPITNI KATALOZI)

Standard znanja je osnova za praćenje realizacije ciljeva nastave, kao i provjeravanje i ocjenjivanje postignuća učenika/ca na određenom nivou znanja.

Osnovu za realizaciju ciljeva nastave predstavlja ciklus, čime se uvažava spiralna struktura programa, odnosno, učenje učenika/ca se ne odvija tako što se ranijim znanjima dodaju nova, već tako što se znanja stalno proširuju i produbljuju.

Standardi znanja se određuju prema skalama i kriterijumima koje je utvrdio Savjet Evrope u knjizi *Zajednički evropski okviri referenci za jezike*.

Poslije završenog trogodišnjeg učenja njemačkog kao drugog stranog jezika u osnovnoj školi, sa fondom od 297 časova, učenici/ce bi trebalo da postignu nivo A2 .

7.1. Standard znanja poslije III obrazovnog ciklusa (VII , VIII i IX razred)

Izgovor i intonacija: učenici/ce izgovaraju i intoniraju riječi, fraze i rečenice dovoljno jasno i razumljivo bez obzira na primjetan akcent.

Leksika: učenici/ce raspolažu dovoljnim fondom pojedinačnih riječi i fraza da bi mogli/e zadovoljiti jednostavne, osnovne komunikativne potrebe.

Gramatika: učenici/ce korektno vladaju jednostavnim gramatičkim strukturama, ali su moguće sistematske elementarne greške (npr. tendencija da se pogrešno koriste ili zaborave vremena, da se pogrešno označi kongruencija subjekat-glagol).

Ortografija: učenici/ce prepisuju i pišu kratke rečenice o svakodnevnim temama. Fonetski prenos riječi iz maternjeg jezika je još uvijek moguć.

Usmena upotreba jezika: učenici/ce koriste ograničen repertoar riječi i osnovne jezičke strukture za traženje osnovnih informacija i sporazumijevanje u konkretnim situacijama.

VJEŠTINE – nivo postignuća A 2

Slušanje

Učenici/ce razumiju:

- razgovor u razredu,
- pitanja, natpise, uputstva, upozorenja, kratka saopštenja, opomene,
- suštinu i pojedinosti poznate teme ili situacije koja je vezana za tekst, iako tekst sadrži nepoznate informacije, ali koje nemaju bitan značaj za razumijevanje,
- pjesme, šale, zagonetke,
- jednostavnije autentične tekstove iz svakodnevnog života.

Govor

Učenici/ce znaju :

- da učestvuju u razgovoru u razredu,
- da uspostave kontakt i da ga održavaju,
- da u vođenoj interakciji sa sagovornikom razgovaraju o poznatim temama, koristeći se vizuelnom ili pisanom podrškom - simulacija kraćih dijaloga,
- da u raznim situacijama opišu ljude, životinje, predmete,
- da izvještavaju i objašnjavaju,
- da recituju i pjevaju pjesme.

Čitanje

Učenici/ce razumiju:

- uputstva, kratke poruke, upozorenja i natpise,
- smisao teksta koji sadrži poznate informacije,
- glavnu misao i detalje teksta,
- dijaloge koji su osnova za razvijanje govornih vještina,
- tekstove iz dječjih časopisa u vezi sa njihovim poljem interesovanja,
- informacije u tekstu koje su potrebne za rješavanje određenih zadataka,
- pjesme, jednostavne zagonetke, kratke priče koje neznatno prelaze leksički fond.

Pisanje

Učenici/ce znaju:

- da napišu jednostavnu ličnu poruku, pismo, saopštenje,
- da napišu kratke funkcionalne tekstove kao što je na pr. popunjavanje obrazaca, pisanje dnevnika, intervjua,
- da sastavljaju kratke vođene ili samostalne tekstove na osnovu onoga što su pročitali/e , vidjeli/e, čuli/e ili doživjeli/e,
- da samostalno napišu kratak tekst na poznatu temu ili temu koja ih interesuje,
- da zajedno sa nastavnikom/com pripreme i izrade jednostavne projektne i istraživačke zadatke uz upotrebu medija.

7.2. Ispitni katalog

Ispitni katalog usmjeren je na jezičke sadržaje, vještine i komunikacijske funkcije za III obrazovni ciklus.

Gramatičke kategorije i deskriptori za vještine i komunikacijske funkcije navedeni su po principima spiralne progresije.

Jezički sadržaji	Teme / vještine	Komunikativne funkcije
<p>Morfologija - Morphologie Glagol – Verb - Hilfsverben: haben, sein, werden - regelmäßige, unregelmäßige Verben, - Mischverben (denken, verbringen...) - reflexive Verben, - Modalverben: mögen, können, wolle, müssen, sollen, dürfen - trennbare Verben.</p> <p>Konjugation: - Präsens: Ausdruck von Aktuellem, - Gewohnheiten, Zukünftigem, - Allgemeingültigem, - Imperativ: Aufforderung , Kontaktsignal, - <i>Lies, bitte! Komm hier! Setzt euch !</i> - <i>Entschuldigen Sie! (als feste Wendung),</i> - Präteritum der Hilfs- , Modalverben , - der regelmäßigen und der wichtigsten, - unregelmäßigen Verben der Liste, - Perfekt: regelmäßige Verben , - die wichtigsten unregelmäßigen Verben, - der Liste mit <i>haben</i> und <i>sein</i>, (nicht von haben und sein), - Futur I : Zukünftiges, - Konjunktiv II von <i>haben, sein, werden, können, mögen</i> (Höflichkeit, Wunsch) - Infinitiv mit zu.</p> <p>Valenz: - <i>Subsumptivergänzung</i> - Ich bin Schülerin. - ohne Ergänzung, - Ich kann nicht schlafen. - <i>lokale Situativergänzung</i> - Er ist in Deutschland. - <i>Direktivergänzung (als feste Wendung)</i> - Ich gehe nach Hause . - <i>Qualitativergänzung</i> - Das Wetter bleib schön. - <i>temporale Situativergänzung</i> - Das ist am Sonntag passiert. - <i>Akkusativergänzung</i> - Sie hat blaue Augen.</p>	<p>Teme: - moja škola, - društvo, - vrijeme, - mi i okolina, - životinje, - države njemačkog govornog područja, - kupovina i moda, - naručivane u restoranu, - muzika, - dopisivanje sa prijateljima, - moje tijelo, - slobodno vrijeme, - praznici, - zdravlje, - izleti i putovanja, - druge zemlje, drugi ljudi.</p> <p>Slušanje Učenici/ce razumiju: - razgovor u razredu, - natpise, uputstva, upozorenja, kratka saopštenja, opomene, - suštinu tj. pojedinosti poznate teme ili situacije koje su vezane za tekst, iako on sadrži nepoznate informacije, ali koje nemaju bitan značaj za razumijevanje, - pjesme, šale, zagonetke, - autentične jednostavnije tekstove iz svakodnevnog života.</p>	<p>Društveni kontakti Učenici/ce koriste fraze pri: - upoznavanju, - predstavljanju, - pozdravljanju prilikom dolaska i odlaska, - neformalnom oslovljavanju, - čestitanju, - zahvaljivanju.</p> <p>Traženje i davanje informacija Učenici/ce : - postavljaju pitanja i odgovaraju na njih, - razmjenjuju, provjeravaju, potvrđuju informacije, - nabrajaju, identifikuju, opisuju ljude, mjesta, predmete, procese, događaje.</p> <p>Izražavanje stavova, emocija, modalnosti Učenici/ce : - <i>izražavaju stavove i mišljenje</i> tj. slaganje i neslaganje, odobravanje i neodobravanje, - <i>izražavaju modalnost</i> tj. mogućnost i nemogućnost, želju, namjeru, sposobnost, obavezu, - <i>izražavaju emocije</i> tj. zadovoljstvo i nezadovoljstvo, zahvalnost, iznenađenje, interesovanje i nezainteresovanost, bol, strah.</p>

Jezički sadržaji	Teme / vještine	Komunikativne funkcije
<p>Imenica – Substantiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Genus der Substantive, - Singular- und Pluralformen. <p>Deklination:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nominativ, Akkusativ, Dativ, - Geographische Namen. <p>Član – Artikelwort</p> <ul style="list-style-type: none"> - unbestimmter Artikel, - bestimmter Artikel, - Nullartikel, - Demonstrativartikel (der, die, das; dieser), - Indefinitartikel (alles, viele, etwas, jeder, was), - Interrogativartikel (welcher, was für ein). <p>Deklination:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nominativ, Akkusativ, Dativ. <p>Pridjev – Adjektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - prädikativ zur einfachsten Beschreibung, - prädikativ zur Beschreibung eines Zustands, - prädikativ zur Beschreibung eines Prozesses, - attributiv: Deklination nach best., unbest. und Nullartikel, - Nominativ, Akkusativ, Dativ. <p>Steigerung:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komparativ und Superlativ einiger Adjektive. <p>Zamjenica – Pronomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personalpronomen, - unpersönliches „es“, - Demonstrativpronomen: der, -e, -s und dieser, -e, -s, - Indefinitpronomen: viele, nichts etwas, jeder, jemand - Interrogativpronomen: wer, was, wie viel, wie oft, - welcher, -e, -s, - Possessivpronomen, - Relativpronomen: der, die, das. <p>Deklination:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personalpronomen: Nominativ, Akkusativ, Dativ. 	<p>Govor</p> <p>Učenici/ce znaju :</p> <ul style="list-style-type: none"> - da učestvuju u razgovoru u razredu sa nastavnikom/com i učenicima/cama, - da uspostave kontakt i da ga održavaju, - da u vođenoj interakciji sa sagovornikom razgovaraju o poznatim temama koristeći se vizuelnom ili pisanom podrškom - simulacija kraćih dijaloga , - da u raznim situacijama opišu ljude, životinje, predmete, - da izvještavaju i objašnjavaju, - da recituju i pjevaju pjesme. <p>Čitanje</p> <p>Učenici/ce razumiju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uputstva, kratke poruke, upozorenja i natpise, - smisao teksta koji sadrži poznate informacije, - glavnu misao i detalje teksta, - dijaloge koji su osnova za razvijanje govornih vještina, - tekstove iz dječjih časopisa u vezi sa njihovim poljem interesovanja, - informacije u tekstu, koje su potrebne za rješavanje određenih zadataka, - pjesme, jednostavne zagonetke, kratke priče koje neznatno prelaze leksički fond. 	<p>Dogovaranje i ubjeđivanje</p> <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predlažu zajedničke aktivnosti, - prihvataju i odbijaju prijedloge, - daju i prihvataju uputstva, - izražavaju molbu, sugestiju, prihvataju je ili odbijaju, - traže i nude pomoć, - prihvataju i odbijaju poziv, - preporučuju. <p>Organizacija diskursa</p> <p>Učenici/ce :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izražavaju svoje mišljenje, - traže mišljenje, - nabrajaju, navode primjere, - porede. <p>Prevazilaženje problema u komunikaciji</p> <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbalno i neverbalno signaliziraju da nešto nijesu razumjeli/e, - traže da se iskaz ponovi, - traže objašnjenje, - traže da se riječ speluje i napiše, - navode primjere.

Jezički sadržaji	Teme / vještine	Komunikativne funkcije
<p>Prijedlog – Präposition</p> <ul style="list-style-type: none"> - temporal und lokal als feste Wendung, - mit dem Dativ: von, bei, mit, zu, - mit dem Akkusativ: für, ohne, um, durch, gegen, - Wächselpräpositionen: in, auf, vor, unter, hinter, neben, zwischen. <p>Brojevi – Zahlwörter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kardinal- und Ordinalzahlen. <p>Veznik- Konnektor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konjunktör: und, und auch, oder, aber, - Subjunktör: dass, wenn, wenn, wenn... (immer), wenn ... (dann), weil, wie, - Verbindungsadverb : dann, und dann, deshalb. <p>Sintaksa - Syntax</p> <p>Rečenica – Satz</p> <p>Positionen im Satz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Satzklammer Modalverben, Perfekt, trennbare V. <p>Haupt- und Nebensatz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hauptsatz: Deklarativsatz, W-Frage, - Ja/Nein- Frage, Imperativsatz, - Imperativsatz mit 2-teiligem Prädikat, - Nebensatz: dass-Satz, Relativ-, Kausalsatz, - Temporalsatz (ohne Plusquamperf.). <p>Gradjenje riječi – Wortbildung</p> <p>Substantiv + Substantiv.</p>	<p>Pisanje</p> <p>Učenici/ce znaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da napišu jednostavnu ličnu poruku, pismo, saopštenje, - da napišu kratke funkcionalne tekstove - popunjavanje obrazaca, pisanje dnevnika, intervjua, - da sastavljaju kratke vođene ili samostalne tekstove na osnovu onoga što su pročitali/e , vidjeli/e, čuli/e ili doživjeli/e, - da samostalno napišu kratak tekst na poznatu temu ili temu koja ih interesuje, - da zajedno sa nastavnikom/com pripreme i izrade jednostavne projektne i istraživačke zadatke uz upotrebu medija. 	

8. NAČINI PROVJERE ZNANJA I OCJENJIVANJA

1. Provjeravanje znanja i vještina

Prilikom provjeravanja i ocjenjivanja znanja, treba paziti da dešavanja u situacijama i aktivnostima budu što istinitija i da se učenici/ce lako užive. Aktivnosti odabiramo tako da učenici/ce osjete vezu između jezičke upotrebe u zadatku, aktivnosti koje su većinom simulirane i između istinite jezičke upotrebe.

Provjeravanje znanja je stalni dio podučavanja njemačkog jezika, zato treba da bude realizovano svakog školskog časa. Tako će učenici/ce najbolje dobiti povratnu informaciju o postignutom znanju ili napretku govornog ili pisanog izražavanja unutar jezičke upotrebe. Nastavnik/ca će, takođe, dobiti informaciju o uspješnosti primijenjene metode, o primjerenosti nastavnog gradiva i nastavnog plana. Provjeravanje i ocjenjivanje znanja će učenike/ce najbolje upozoriti na postignuća i nedostatke, tako da će ih i motivisati za dalji rad.

Na početku školske godine može se koristiti dijagnostičko provjeravanje znanja učenika/ca, kojim se ustanovljava koliko i šta učenici/ce već znaju i koji su nedostaci u njihovom znanju, tako da na osnovu toga nastavnik/ca može planirati nastavne strategije.

U toku školske godine provjeravanje se vrši svakog časa, kako bi se utvrdilo koliki je napredak pojedinih učenika/ca i način postizanja nastavnih ciljeva.

Na kraju školske godine može se sprovesti konačno provjeravanje znanja s ciljem utvrđivanja stepena razvoja jezičkih znanja i vještina učenika/ca.

Prilikom izvođenja nastave trebalo bi koristiti različite vrste provjeravanja i ocjenjivanja, tako da učenici/ce lako mogu pokazati ono znanje koje je najbolje usklađeno sa njihovim načinom učenja.

Svakodnevno provjeravanje i ocjenjivanje može se sprovesti na sljedeće načine:

- posmatranjem učenikovog/cinog jezičkog ponašanja u toku nastavnih aktivnosti, pri radu u grupama, pri igri uloga, predstavljanju, razgovoru, u individualnim aktivnostima itd. Zabilješku o posmatranju nastavnik/ca unosi u svoj dnevnik na osnovu unaprijed dogovorenih kriterijuma;
- pismenim testovima znanja, kojima se provjerava učenikova/cina sposobnost čitanja, slušanja, pismenog izražavanja, jezičko znanje (gramatika na fonetskom i semantičkom nivou), pravopis i fond riječi;
- formiranjem **radne fascikle (portfolio)**, u kojoj učenici/ce čuvaju odabrane radove (radni listovi, planirani zadaci itd.), i koja daje pregled učenikovih/cinih radova u dužem vremenskom periodu, kao i informacije o učenikovom/cinom individualnom jezičkom razvoju;
- putem samoocjenjivanja (samoevaluacije) pomoću različitih upitnika.

Ovim metodom, koji se upotrebljava poslije određene tematske nastavne cjeline, učenici/ce dobijaju povratnu informaciju o cilju nastave, navikavaju se na samokritičnost i preuzimanje odgovornosti za vlastito učenje provjeravanjem domaćih zadataka.

U zavisnosti od postizanja pojedinih nastavnih ciljeva, vrši se provjeravanje jezičkih vještina, pri čemu se vrši ujednačeno provjeravanje svih vještina.

SLUŠANJE I ČITANJE

Tekstovi koji se biraju za slušanje i čitanje moraju odgovarati uzrastu učenika/ce, njegovim/njenim interesovanjima i jezičkom znanju. Slušaju se različite vrste tekstova na audio ili video snimcima, pri čemu brzina govora mora biti odgovarajuća, a sam govor ne bi smio da ima previše govornih karakteristika i lokalizama.

Tekstove za čitanje ne upotrebljavati za provjeravanje sposobnosti slušnog razumijevanja.

Čitanje teksta naglas ne upotrebljavati za provjeravanje razumijevanja pročitano, već za uvježbavanje izgovora i sposobnosti interpretativnog čitanja.

Prije slušanja ili čitanja, kojima se provjerava razumijevanje sadržaja, detalja teksta, neke određene situacije, traženje informacija i slično, učenici/ce bi morali/e dobiti jasna i nedvosmislena uputstva, kako bi lakše usmjerili/e pažnju na ono što se od njih zahtijeva. Poželjno je da uputstva sadrže i primjer.

Provjeravanje sposobnosti razumijevanja putem slušanja i čitanja sprovodi se usmeno i pismeno.

Usmeno: odgovori na pitanja o tekstu,
razgovor o tekstu,
obnavljanje,
označavanje npr. na karti,
uređivanje i razvrstavanje slika.

Pismeno: odgovori na pitanja o tekstu,
odgovori tačno/netačno,
kratki odgovori,
zapisivanje pojedinih podataka koji nedostaju,
opisivanje teksta pomoću slikovnog impulsa,
objašnjenje ključnih riječi u tekstu.

GOVOR

Budući da je osnovni cilj nastave stranog jezika usmeno sporazumijevanje, to bi tokom učenja njemačkog jezika učenici/ce morali/e što više govoriti.

Da bi se mogla provjeriti vještina govora, koja je različita u odnosu na jezičko znanje učenika/ce, nastavnik/ca posmatra sljedeće elemente:

- tečnost govora,
- samostalnost i jasnoću izražavanja misli,
- stvaralaštvo i snalažljivost u novim situacijama,
- odgovarajuću upotrebu komunikacijskih strategija,

- odgovarajući govor u odnosu na sagovornika, cilj izražavanja,
- poznavanje teme,
- bogatstvo i odgovarajuću upotrebu riječi,
- izgovor,
- gramatičku pravilnost,
- građenje rečenice (red riječi).

Učenike/ce treba od početka navikavati, da na osnovu dogovorenih kriterijuma i poznavanja navedenih elemenata, ocjenjuju svoje znanje.

Načini provjeravanja:

- odazivanje na nastavnikove/cine jezičke i nejezičke impulse,
- pretvaranje slikovnih impulsa u riječ,
- preuzimanje uloga (simulacija) i igranje kratkih dijaloga,
- navođeni dijalozi,
- odgovaranje na pitanja koja su vezana za pređene nastavne teme,
- reagovanje na lična pitanja,
- igre za aktiviranje fonda riječi i struktura,
- recitovanje pjesama.

PISANJE

Provjeravanje pismenog izražavanja sprovodi se na tekstovima koje učenici/ce pišu pomoću usmjeravanih zadataka, na osnovu modela koji im se prethodno predoči.

Učenici/ce bi trebalo da imaju mogućnosti da svoje radove više puta pregledaju, dopune, poprave, srede.

Nastavnik/ca pismene radove pregleda i označava šta je u tekstu dobro, a naznači i nedostatke, ako ih ima, kao i ono što bi trebalo popraviti.

Učenike/ce treba od početka navikavati da sami/e pokušaju da poprave nedostatke, kao i da ponovo prepisu uređeni tekst.

Kod pisanja nastavnik/ca posmatra sljedeće elemente:

- jasnoću izražavanja i bogatstvo sadržaja,
- odgovarajuće izražavanje u odnosu na to kome je namijenjeno, kao i u odnosu na svrhu obavještenja,
- odgovarajuća bogatstva teksta,
- građenje rečenice (red riječi),
- odgovarajući red riječi u pasusu (rečenica),
- koherentni sastav cijelog teksta,
- površinske pokazatelje kohezije (zamjenice, sinonime, početak novog pasusa),
- jezičku pravilnost,
- oblik teksta i čitljivost rukopisa, pravopis.

Načini provjeravanja:

- rješavanje ukrštenih riječi,
- traženje riječi koje ne spadaju u tekst,
- tačno/netačno,
- pitanja i odgovori,
- zadaci za povezivanje,
- zadaci razvrstavanja,
- zadaci dopunjavanja,
- zadaci ubacivanja (sa sastavima ili bez njih),
- zadaci opisivanja (pomoću slikovnih impulsa),
- izrada planiranih zadataka na poznatu temu.

2. Ocjenjivanje znanja i vještina

Ocjenjivanje znanja i vještina nastavlja se na provjeravanje znanja.

Kod ocjenjivanja znanja potrebno je poštovati sljedeća načela:

- svako ocjenjivanje je takođe i provjeravanje, a svako provjeravanje nije nužno i ocjenjivanje;
- ciljevi ocjenjivanja kod pojedinih aktivnosti moraju biti jasni i učenici/ce su sa njima upoznati/e (npr. ocjenjivanje razumijevanja putem čitanja, ocjenjivanje jezičkog znanja, razumijevanje uputstava, pravopis);
- aktivnosti tj. vrste zadataka su one sa kojima se učenici/ce upoznaju već pri provjeri znanja;
- uputstva su jasna i nedvosmislena, planirani zadaci moraju imati primjer;
- kriterijumi ocjenjivanja su unaprijed dogovoreni i učenici/ce ih znaju;
- ocjenjujemo učenikovo/cino znanje, ne neznanje (uzimamo u obzir i znanje, ukoliko učenici/ce pokušavaju da stvore nešto samostalno, iako sa greškama);
- ocjenjivanjem pokušavamo da motivišemo učenika/cu.

Ocjenjivanje usmenog izražavanja

Ovdje se primjenjuje postupak kao kod provjeravanja znanja (posmatranje učenika/ce pri određenim aktivnostima). Usmeno ispitivanje (a ne ocjenjivanje) pojedinih učenika/ca nije autentična aktivnost i nije u skladu sa nastavnim ciljevima (razgovor). Pojedinačno ispitivanje učenika/ca bi trebalo da bude izuzetak, a ne pravilo. Prilikom provjeravanja govornih aktivnosti, nastavnik/ca može ocijeniti takođe i razumijevanje putem čitanja i slušanja. Za svaki klasifikacioni period učenici/ce bi trebalo da imaju najmanje po jednu ocjenu.

Ocjenjivanje pismenog izražavanja

Pismeno ocjenjujemo, kada na osnovu provjeravanja utvrdimo, da je nastavni sadržaj primjereno usvojen i utvrđen. Ocjenjujemo slične vrste zadataka kao što smo i provjeravali.

Ocjenjivanje sposobnosti pismenog izražavanja protiče slično kao i provjeravanje.

Pismenim zadacima ocjenjuje se još i:

- razumijevanje putem slušanja i čitanja,
- sposobnost upotrebe jezičkih zakonitosti,
- bogatstvo i odgovarajuća upotreba riječi.

Načini ocjenjivanja pismenog izražavanja

Školski pismeni zadaci, odnosno **testovi** kojima ocjenjujemo postignuto znanje svih učenika/ca u određenoj tematskoj cjelini ili u određenom vremenskom periodu. U I i II polugodištu učenici/ce imaju po jedan pismeni zadatak, osim u prvom polugodištu VII razreda. Pismeni zadaci/testovi rade se 2 školska časa ("blok" čas) ili 2 uzastopna časa. Namjenu ocjenjivanja nastavnik/ca mora unaprijed da najavi, kao i sastav i obim građe. Zadatak je sastavljen tako da se počinje sa lakšim, pa nastavi sa težim zadacima. Obim pismenog zadatka mora biti odgovarajući i oprobano. (Praksa je pokazala da je obim značajniji činilac od težine zadatka). Broj mogućih bodova je unaprijed određen i napisan. Poslije pismenog zadatka slijedi ispravak koji učenici/ce pišu zajedno.

Kontrolni zadaci mogu biti kraći od školskih zadataka. Njima nastavnik/ca može ocjenjivati parcijalna znanja ili sposobnosti učenika/ca, (npr. razumijevanje putem čitanja, pismeno izražavanje itd.). I kontrolni zadaci moraju biti unaprijed zakazani i za njih važe isti principi kao i za pismene zadatke.

Radna fascikla (portfolio) služi da učenici/ce ostavljaju svoje zadatke (radove) koje su dogovorili/e sa nastavnikom/com na početku školske godine. Isto tako se dogovore po kojim načelima će ih odabrati (šta im je najbolje uspelo, šta im je najdraže ...), i po kojim kriterijumima će ih nastavnik/ca ocjenjivati na kraju godine.

9. RESURSI ZA REALIZACIJU

9.1. Materijalni uslovi

Da bi se nastava njemačkog jezika kvalitetno izvodila, potrebno je da škola obezbijedi: dobre materijalne uslove za opremanje učionice, kabineta za nastavnike/ce, formiranje medijateke pri školi i opremanje učioničke biblioteke knjižnim fondom za njemački jezik.

9.2. Standardi i normativi

a) Prostorni uslovi

Nastava njemačkog jezika u osnovnoj školi trebalo bi da se izvodi u posebnoj učionici, koja mora biti većih dimenzija i sa mogućnošću dobrog zatamanjivanja (poželjna bi bila i dobra zvučna izolacija). Učionički namještaj ne bi smio biti predimenzioniran zbog efikasnog i brzog razmještanja u zavisnosti od aktivnosti i oblika izvođenja nastave.

Preporučljivo je da uz učionicu postoji i kabinet za nastavnika/cu, radi korišćenja u svrhe pripreme časa, za odlaganje opreme i učila, odlaganje radova učenika/ca i kao pomoćni prostor za pripremanje projektnih zadataka.

b) Oprema i učila

Učionica bi trebalo da bude opremljena:

- zatvorenim i otvorenim policama za priručnu đlačku biblioteku, za odlaganje učeničkih radova i manipulativa koji se koriste kao očigledna sredstva tokom izvođenja nastave njemačkog jezika,
- kvalitetnom muzičkom linijom,
- grafoskopom,
- TV-prijemnikom i video-rikorderom (ukoliko u školi ne postoji medijateka),
- umreženim računarom i softverskom podrškom za učenje stranog jezika (ukoliko u školi ne postoji medijateka ili specijalizovana učionica za informatiku),
- geografskim kartama (Evrope, Njemačke, Švajcarske, Austrije),
- različitim nastavnim pomoćnim sredstvima kao što su audio i video kasete sa snimljenim materijalom, didaktički kompleti.

c) Udžbenici

Pedagoški kriterijumi za izbor udžbenika, odnosno tematskih sadržaja su: autentičnost teksta, mogućnost sadržajnog povezivanja, stepen motivacije i interesovanja, starosna struktura učenika/ca.

Osnovu predstavljaju kompleti udžbenika sa kasetama, radnim sveskama, priručnikom za nastavnika/cu.

Koristiće se njemački udžbenici koji su rađeni prema važećim evropskim standardima.

9.3. Okvirni spisak literature i drugih izvora

1. Dahlhaus, B.: **Fertigkeit Hören**, Langenscheidt, München, (1994),
2. Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: **lernen, lehren, beurteilen**, Langenscheidt, München, (2001),
3. Glabionat, M., Müller, M., Rusch, P., Schmitz, H., Wertenschlag, L.: **Profile deutsch, Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen**, Langenscheidt, München, (2001),
4. Ehlers, S.: **Literarische Texte lesen lernen**, Klett Edition Deutsch als Fremdsprache, München, (1992),
5. Neuner, G., Hunfeld, H.: **Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts**, Langenscheidt, Berlin, (1997),
6. Osnove za obnovu nastavnih planova i programa osnovne škole, Podgorica, 2002,
7. Toćanac-Milivojević, D.: **Metode u nastavi i učenju stranog jezika**, Beograd, (1997),
8. Šotra, T.: **Savremene tendencije u nastavi stranog jezika**, Nikšić, (2001).

10. PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA/CA I STRUČNIH SARADNIKA/CA

Nastavu njemačkog jezika u osnovnoj školi izvode: profesor/ica njemačkog jezika i književnosti (Filološki fakultet i Filozofski fakultet - germanistika), diplomirani filolog (Filološki fakultet i Filozofski fakultet - germanistika), diplomirani germanista (Filološki fakultet i Filozofski fakultet - germanistika), profesor/ica njemačkog jezika (trogodišnji studij, Filozofski fakultet, katedra za njemački jezik), nastavnik/ca njemačkog jezika i književnosti (dvogodišnji studij, Filozofski fakultet, katedra za njemački jezik).

Predmetni program **NJEMAČKI JEZIK**, izborni predmet za devetogodišnju osnovnu školu izradila je Komisija u sljedećem sastavu:

Budo Mojašević, koordinator

Radoslav Čulafić, član

Ljiljana Omerdić, član